Ügyszám: 2155/K/2007-3.

[…] részére

Tisztelt […]!

Ön a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 24. § a) pontja alapján bejelentéssel fordult hozzám, mert álláspontja szerint nem érvényesül megfelelően a bírósági ítéletek nyilvánosságának elve.

Először szükséges ismerni a határozatok nyilvánosságáról szóló jogszabályi hátteret, amely a bírói gyakorlat széles körben való megismertetését célozza. Annak érdekében pedig, hogy a közzétett határozatok ne sértsenek információs önrendelkezési jogot, vagy személyiségi jogot, a közzétett határozatokat anonimizálni kell. A szabályozás a következő:

Az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény 2007. július 1-jétől hatályos rendelkezései szerint a bírósági határozatok az alábbi szabályok szerint nyilvánosak:

„16. § (1) A *Bírósági Határozatok Gyűjteményében* (a továbbiakban: gyűjtemény) digitális formában, bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az e törvényben meghatározott bírósági határozatok.

(2) A gyűjteményt az *Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala* teszi közzé.

17. § (1) A gyűjteményben közzé kell tenni a *Legfelsőbb Bíróság és az ítélőtáblák* által az ügy érdemében hozott határozatokat.

(2) A gyűjteményben közzé kell tenni a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) XX. fejezetének alkalmazásával az ügy érdemében hozott határozatokat, ha a felülvizsgált határozatot egyfokú eljárásban hozták, és a bíróság határozata ellen nincs helye rendes jogorvoslatnak.

(3) A közzétett bírósági határozathoz kapcsolva, azzal egyidejűleg közzé kell tenni mindazon bírósági és más hatósági vagy egyéb szerv által hozott határozatok anonimizált digitális másolatát is, amelyeket a közzétett bírósági határozattal felülbíráltak vagy felülvizsgáltak.

(4) A gyűjteményben közzé kell tenni a jogegységi határozatokat, az elvi bírósági határozatokat, kollégiumi véleményeket, elvi döntéseket és kollégiumi állásfoglalásokat.

(5) Nem kell közzétenni a gyűjteményben a fizetési meghagyásos, a végrehajtási, a cégbírósági, a csőd- és felszámolási, valamint a bíróságon vezetett névjegyzékekkel kapcsolatos eljárásban hozott bírósági határozatokat.

(6) A bíróság elnöke e rész rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával elrendelheti a bíróság által hozott más határozat közzétételét is.

(7) Nem tehetők közzé a Pp. XV-XVIII. fejezete (házassági perek, apasági és a származás megállapítása iránti egyéb perek, a szülői felügyelet megszüntetése, gondnokság alá helyezés) szerinti eljárásokban hozott határozatok, ha valamelyik fél kérte a közzététel mellőzését.

(8) A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény XIV. fejezet II. címe (a nemi erkölcs elleni bűncselekmények) alapján hozott határozat csak akkor tehető közzé, ha ahhoz a sértett az eljáró bíróság felhívására hozzájárult.

(…)

19. § (1) A határozatot az azt meghozó bíróság elnöke a határozat írásba foglalásától számított harminc napon belül teszi közzé a gyűjteményben.

(…)

20. § (1) A közzétett határozatok megjelölésében fel kell tüntetni a bíróság és a jogterület megnevezését, a határozat meghozatalának évét, valamint sorszámát.

(2) A határozatot hozó bíróság a közzététellel egyidejűleg megjelöli azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a bíróság a határozatot hozta.

(3) A működtető biztosítja, hogy a gyűjteményben a határozatok szövegére és a megjelölt jogszabályhelyekre keresni lehessen."

A törvény hatálya alá tartozó bíróságok határozatai a fentiek értelmében 2007. július 1-jét követően nyilvánosak. A kötelezően közzéteendő határozatok bárki számára megismerhetők és kutathatók, a szükséges anonimitás biztosítása mellett.

Azonban a Bírósági Határozatok Gyűjteménye nem az összes magyarországi bírósági határozatot tartalmazza, ezért a törvény hatálya alá nem tartozó bíróságok ítélkezési gyakorlatának megismerésére a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet, az ítéletekben szereplő személyes adatok megismerésére és kezelésére az Avtv. 32. §-a alkalmazandó. A rendelet értelmében az eljárásban részt nem vevő személy részére a bíróság elnöke engedélyezheti a felvilágosítást (iratok megtekintését, másolatok vagy jegyzetek készítését), ha a törvény azt lehetővé teszi. A kutatási célból történő iratbetekintés tehát engedélyhez kötött.

Az Avtv. 32. § szerint a személyes adatok feldolgozása és felhasználása kutatás céljára a következőképp történhet:

Tudományos kutatás céljára felvett vagy tárolt személyes adat csak tudományos kutatás céljára használható fel. A személyes adatot - mihelyt a kutatási cél megengedi - anonimizálni kell. Addig is külön kell tárolni azokat az adatokat, amelyek meghatározott vagy meghatározható természetes személy azonosítására alkalmasak. Ezek az adatok egyéb adatokkal csak akkor kapcsolhatók össze, ha az kutatás céljára szükséges. A tudományos kutatást végző szerv vagy személy személyes adatot csak akkor hozhat nyilvánosságra, ha az érintett abba beleegyezett, vagy az a történelmi eseményekről folytatott kutatások eredményeinek bemutatásához szükséges.

A kutató tehát személyes adatokat ismerhet meg a kutatás során, azonban a peres ügyben érintett felek információs önrendelkezési joga miatt a megismert adatokat csak e törvény rendelkezései szerint kezelheti.

Végezetül a bírósági iratanyagnak az a része, amely már levéltári anyagot képez, a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény rendelkezései szerint kutatható.

A beadványában felvetett probléma nem ismeretlen előttem. Álláspontom szerint a bírósági tárgyalások, és az ítéletek nyilvánossága kérdésében megnyugtató megoldást az jelentene, ha – többször felvetett javaslatomnak megfelelően, átfogó, törvényi szintű szabályozás születne a bírósági adatkezelésről, és egyértelművé tenné mind a tárgyalási jegyzék, mind a lajstromok nyilvánosságát, illetve meghatározná a nyilvánosság határait.

Adatvédelemmel és információszabadsággal kapcsolatos kérdéseivel forduljon hozzám a jövőben is bizalommal.

Budapest, 2007. december 4.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila